

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

HALLENSKOLAN LÄSÅR 17/18

Verksamhetsformer

Förskoleklass, grundskola 1-9 och fritidshem

Ansvariga för planen

Jeanethe Bergman, rektor

Vår vision

På Hallenskolan trivs alla elever och alla känner sig trygga och hos oss vågar alla vara sig själva.

Planen gäller läsår

17/18

Delaktighet och förankring

Elevernas delaktighet

Planen förankras och utarbetas tillsammans med eleverna under. Uppföljning och utvärdering sker i december och maj.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare kommer att vara delaktiga genom att planen tas upp på Brukarrådet.

Personalens delaktighet

Personalen har under HT17 arbetat med att själva ta fram mål i sina respektive arbetslag för sin del av verksamheten. Rektor gav alla i uppdrag att formulera mål kring Elevdemokrati och inflytande då detta identifierats vara ett utvecklingsområde på skolan i stort, i övrigt stod det personalen fritt att bestämma mål. Uppföljning och utvärdering sker januari 2018 och juni 2018.

Förankring av planen

I augusti förankras planen med personalen. Under september kommer arbetslagen att arbeta fram förebyggande åtgärder tillsammans med eleverna. Mentorerna förankrar efter det planen i sina respektive klasser.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Rektor gav samtliga arbetslag i uppdrag att utvärdera sitt arbete med föregående läsårs plan. Utvärderingen skulle ske tre gånger under läsåret, i januari 2017 med personal, i maj 2017 med elever. En slutgiltig över läsåret, som byggde på både personals och elevers utvärdering, skulle lämnas in i juni 2017.

Delaktiga i utvärderingen

Elever och personal i olika utsträckning.

Resultat av utvärderingen

Planen för 16/17 har varit uppdelad på främjande insatser som har varit skolövergripande, samt förebyggande åtgärder där varje arbetslag fått formulera egna aktiviteter beroende på vad de ansåg att just de behövde arbeta med i sin verksamhet för att åtgärda identifierade problemområden gällande diskriminering och kränkande behandling.

Under genomläsning av de av arbetslagen inskickade underlagen går att utläsa en klar förbättring gentemot tidigare år, t ex har alla arbetslag skickat in underlag för utvärdering gällande de förebyggande åtgärderna. Gällande de skolövergripande främjande insatserna saknas generellt underlag för utvärdering av latjolajbandagen från arbetslagen.

Arbetslagen fick i uppdrag att vid utvärderingarna utvärdera både främjande insatser och förebyggande åtgärder utifrån följande frågeställningar:

- *Vad planerades?*
- *Vad genomfördes/genomfördes inte?*
- *Varför blev det så?*
- *Vilka är våra styrkor respektive svagheter för att genomföra vårt arbete med planen?*

När förra årets plan utvärderades inkom beskrivningar av *att* personal hade jobbat med planen, men inte *hur*. I årets utvärderingar återfinns i regel svar på frågan *vad* som planerats, *vad* som genomfördes av detta och i många fall finns även en transparens gällande *hur* detta är utfört, det går nu att följa arbetslagens arbete med det som genomförs.

Frågan *Varför blev det så?* samt *Vilka är våra styrkor respektive svagheter för att genomföra vårt arbete med planen?* syftade till att skapa en reflektion över arbetslagets egna arbete och att de skulle känna ägarskap över arbetet med att uppnå åtgärdernas mål. Svaren från arbetslagen på de nyss två nämnda frågorna är av varierad kvalitet, vissa arbetslag går på djupet och reflekterar över svagheter/styrkor inom det egna arbetslaget som gjort att det blev som det blev, och vissa har även identifierat organisatoriska faktorer som bidragit till konstaterat resultat. Andra arbetslag har inte gått lika djupt och därmed inte plockat in arbetslagets egna styrkor/svagheter som en faktor för nuvarande resultat utan stannar vid att konstatera hur något blev.

Överlag är analysen från arbetslagen av högre kvalitet detta år jämfört med föregående år. Det finns underlag från alla arbetslag, det finns transparens och det finns analyser kring konstaterat resultat där olika faktorer vägs in.

I förra årets utvärdering återfanns beskrivningar av arbete som utförts på skolan, som inte var kopplat till Plan mot diskriminering och kränkande behandling. I årets utvärdering är det förutom i ett fall, endast korrekt innehåll som återfinns i arbetslagens utvärderingar, vilket kan tolkas som en större säkerhet kring innehållet i Plan mot diskriminering och kränkande behandling, samt hur vi som skola bestämt att vi ska arbeta med planen. Ett arbetslag tar dock upp att de initialt blandade ihop arbetet med Plan mot diskriminering och kränkande behandling med skolans arbete med så kallade fokusområden och önskar att det framöver förtydligas vilka uppgifter som hör till vilket arbete. När skolkurator var ute i arbetslagen för att stötta i utvärderingsarbetet, konstaterades det även att det inte getts någon instruktion kring hur arbetslagen förväntades utvärdera arbetet med planen gentemot eleverna, bara *att* det skulle göras.

En plan mot diskriminering och kränkande behandling som antas av en skola ska följas av hela skolan och en utvärdering ska göras gentemot uppsatta mål. Hallenskolans svaghet är fortfarande att tydliggöra målen för de förebyggande åtgärderna och i de fall de finns – utvärdera arbetet genom att resonera kring huruvida målet är uppnått eller ej. När arbetslagen skulle formulera egna aktiviteter skedde detta med instruktionen med att ha tydliga mål som skulle vara utvärderingsbara. Det kan konstateras att det saknas mål på många av de aktiviteter som skrevs in i Plan mot diskriminering och kränkande behandling och därmed saknas följaktligen även utvärdering gentemot uppsatta mål. I de fall där arbetslagen satte upp specifika mål för en förebyggande åtgärd återfinns inga resonemang i utvärderingen huruvida arbetslaget uppnått det mål de satte upp eller ej.

I årets främjande insatser och förebyggande åtgärder saknas beskrivningar av vilka diskrimineringsgrunder som insatsen/åtgärden aktivt riktas gentemot. På planforskolan.se går att läsa att: ”*syftet med planen är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och*

kränkande behandling” (<http://www.planforskolan.se/sv/Varfor-en-plan/>). I planen för nästa läsår bör därför en större tankekraft läggas på att fundera kring vad insatsen/åtgärden riktar in sig på, samt vilket mål som ska uppnås genom det som planeras.

Det kan konstateras att det saknas utvärderingar från arbetslagen gällande de främjande insatserna, det är därför svårt att bedöma hur Hallenskolan som helhet arbetat med de främjande insatserna. I nästa plan blir det därför viktigt att arbeta för att planen blir hela Hallenskolans plan, där alla konkretiserat det egna arbetet även med de främjande insatserna.

Det är skillnad på barnperspektiv och barns perspektiv, där det första är när vuxna tolkar det barn säger och det andra är när barn själva får ge uttryck åt åsikter. I underlagen till utvärderingarna finns i några fall barnperspektiv, där resonerar de vuxna kring hur det blev för eleverna i vissa planerade aktiviteter. Generellt i arbetslagens utvärderingar saknas dock barns perspektiv. Det är endast fritids arbetslag som redogör för barnens egna röster kring arbetet med planen. Arbetslag 7-9 redovisar också elevers röster, men detta sker i form av redogörelse av resultat av en enkät som de utfört som inte finns inskriven i Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Därmed kan denna redogörelse inte räknas som att barns röster kommer till tals gällande Hallenskolans arbete med Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Brist på barnperspektiv och barns perspektiv var en identifierad svaghet gällande förra årets plan och det skrevs därför särskilt in i instruktionen för hur årets plan skulle utvärderas.

”Alla verksamheter sammanfattar utvärderingen skriftligt och ger till rektor senast 20170621. Sammanfattningen som lämnas till rektor ska bygga på underlag både från elever och personal och elevernas åsikter ska tydligt framgå”.

Efter genomläsning av arbetslagens utvärderingar kan det konstateras att svagheten gällande brist på barns perspektiv och barnperspektiv kvarstår även i år. Vårdnadshavares möjlighet till delaktighet och deras röster kring skolans arbete med planen saknas helt både förra året och detta år. Planen för 17/18 bör därför särskilt fokusera på elevers delaktighet och inflytande i både skapandet och genomförandet av planen, även vårdnadshavares medverkan bör stärkas.

Den sammantagna bedömningen som görs, genom att ta del av och analysera de av arbetslagen inskickade underlagen för utvärdering, är att Hallenskolan har kommit en bit på väg gällande vårt systematiska arbete mot diskriminering och kränkande behandling. En identifierad styrka med årets arbete jämfört med förra årets är att det i högre grad återfinns analyser kring vad arbetslaget behöver förändra i det egna arbetet för att åtgärda de identifierade svårigheterna och/eller stärka de identifierade styrkorna. Det syns dock att skolan som helhet fortfarande är ovan att arbeta utefter Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Bedömningen görs därför att det kvarstår arbete för att arbetslagen och skolan som helhet ska kunna arbeta med att sätta upp egna mål och fullt ut analysera hur väl vi utfört vårt arbete med att motverka diskriminering och kränkande behandling. På grund av detta faktum blir det även svårt för oss att uttala oss om hur det arbete vi i dagsläget gör har någon faktisk inverkan på att minska förekomsten av diskriminering och kränkande behandling på vår skola.

Hallenskolan är fortfarande i början av en process där vi måste arbeta med att implementera arbetsformen och systematiken i vårt arbete mot diskriminering och kränkande behandling, för att senare kunna ta steget fullt ut mot att känna ägarskap och säkerhet i att vi styr vårt arbete gällande diskriminering och kränkande behandling mot ett tänkt resultat.

Årets plan ska utvärderas senast

December 2017 med elever

Januari 2018 med personal

Maj 2018 med elever

Juni 2018 med personal

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

V 2 kommer personal att utvärdera sitt arbete med planen för HT17 och vid behov förändra vad som utförs. Personalen ska utvärdera sitt arbete med planen utifrån följande frågeställningar:

- *Vad planerades?*
- *Vad genomfördes/genomfördes inte?*
- *Varför blev det så?*
- *Vilka är våra styrkor respektive svagheter för att genomföra vårt arbete med planen?*
- *Kommer vi nå vårt uppsatta mål?*

Arbetslaget ansvarar även för att utvärdera arbetet med planen tillsammans med eleverna innan sportlovet. Utvärderingen tillsammans med eleverna utformas på så sätt som arbetslaget finner lämpligt.

I maj 2018 ska arbetslagen återigen utvärdera arbetet med planen tillsammans med eleverna, på det sätt som arbetslaget finner lämpligt. I juni kommer arbetslagen att utvärdera det egna arbetslagets arbete med årets plan. Arbetslaget ska sedan lämna in en skriftlig redovisning för hela årets arbete som bygger på underlag från både personal och elever, där elevernas åsikter tydligt framgår. Den slutgiltiga utvärderingen ska svara på frågan huruvida de uppsatta målen nåtts eller ej.

Alla verksamheter sammanfattar utvärderingen skriftligt och ger till rektor senast 20170618.-

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Jeanethe Bergman, rektor

Främjande insatser

Latjolajbandagen

Mål och uppföljning: Att öka samhörigheten och samarbetet mellan alla elever på skolan och mellan elever och personal.

Insats: Planera och genomföra Lattjolajbandagen i blandade grupper F-8. Nytt för i år är att åk 9 fick ansvara för grupper under dagen.

Ansvarig: Patrik Eriksson

Datum när det ska vara klart: september 2016.

Elevdemokrati och inflytande

Mål och uppföljning: Eftersom Hallenskolans elever svarat lågt kring elevdemokrati och inflytande på den kommungemensamma enkäten beslutade rektor att detta skulle vara ett främjande mål för samtliga verksamheter. När personal utvärderade läsåret 15/16 framkom även att de anser att elevråd/klassråd inte fungerat tillfredsställande.

Insats: Elevråd startas och klassråd sker i alla klasser.

Ansvarig: Skolkurator ansvarar för elevrådet och mentorerna ansvarar för respektive klassråd.

Datum när det ska vara klart: elevråd och klassråd startas i samband med terminsstart och avslutas i samband med terminsavslutning i juni.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Kommungemensam enkät i åk 2, 5 och 9 gällande trygghet och trivsel genomförs i februari 2018. Elevhälsosamtal genomförs av skolsköterska i förskoleklass, åk 4 och 8.

Kartläggning av fysisk miljö inom- och utomhus för att identifiera riskplatser och tillgänglighet görs i alla klasser av mentorerna senast i **mars 2018**. Kartläggningen genomförs genom att mentorerna samtalar med sin klass på lämpligt sätt utifrån en karta över skolområdet.

Hur har eleverna involverats i kartläggningen

Genom deltagande i enkät och/eller samtal med mentor.

Hur har personalen involverats i kartläggningen

Genom samtal med sina respektive klasser.

Resultat och analys

I enkäterna från GR och Skolinspektionen våren 2017 ser vi:

- lågt resultat för åk 5 gällande elevhälsan
- lågt resultat för åk 5 och 9 kring delaktighet och inflytande
- lågt resultat för åk 5 och 9 gällande ordningsregler och studiero

Vid utvärderingen i juni 2017 med personalen kan vi se stora skillnader mellan arbetslagen i upplevelsen av hur klassråd och elevråd fungerar.

Förebyggande åtgärder

Nedan redovisas de mål och aktiviteter som verksamheterna själva bestämt att driva i enlighet med denna plan för läsåret 16/17.

Fritidshem

Arbetslag F-3

Rastaktivitet - onsdagsleken

Mål: Ge alla barn möjlighet att kunna delta i en styrd lek där alla är välkomna.

Syftet är att skapa större gemenskap och motverka utanförskap. Vi vill förebygga att elever som inte har en klar aktivitet är ensamma på rasten. Då vi har rast vid samma tid så kan alla

elever i år 1-3 delta och på så sätt få nya kontaktnät, samt tips på nya lekar med tydliga regler som alla känner till.

Hur: En pedagog startar en lek under förmiddagsrasten. Vi pratar med eleverna och meddelar var och vem det är på 1:a lektionen.

Vid val av aktiviteter utgår vi från de sju diskrimineringsgrunderna.

Vem: Vi har ett rullande schema som bestäms på arbetslagsmöte.

När: Onsdagsrasten kl 9.00-9.30

Ansvarig: Ulrika - uppföljning sker V.44

Klassråd - varannan vecka

Mål: Lära sig begreppen elevdemokrati och inflytande.

Varför: Enligt styrdokumentet skall vi utbilda eleverna i att bli en deltagande, ansvarstagande och beslutsfattande individ.

Hur: Utifrån en gemensam mall som vi har tagit fram. Vi har ordförande och sekreterare från elevgruppen. Vi roterar varje vecka. Här ges även möjlighet att diskutera normer, attityder och det sociala samspelet.

När: Mentorstiden på måndagar för åk 1-3, F-klassen har klassråd under samlingstid.

Vem: Alla

Ansvarig: Helena - utvärdering innan jul.

Trygghetsenkät - skolgården/skolan

Mål: För att vi pedagoger ska veta var vi behöver vara för att motverka otrygghet.

Varför: För att hitta otrygga och trygga ställen på skolgården.

Hur: En karta över skolgården, skrivna frågor om innemiljön. Enkäten genomförs och sammanställs av pedagoger. Resultatet och eventuella åtgärder delges till eleverna.

När: Utkast klart, lämnas till klasserna efter lovet V.44. Detta sker varje termin. Nästa tillfälle v. 10

Vem: Alla

Ansvarig: Emma

Läsgrupper

Mål: För att bygga broar mellan årskurserna samt öka gemenskap och trygghet mellan årskurserna.

Varför: Arbete som påbörjades förra året och som föll väl ut, vilket gör att vi vill utveckla det vidare.

Hur: En äldre elev läser för flera yngre i färdiga grupper, de läser eget skrivet material, skönlitterära böcker, önskeböcker...

När: 1 gång/vecka med start v 39.

Vem: 3:orna läser för 1:orna, 2:orna läser för F-klassen.

Vi hjälper eleverna att välja böcker utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Ansvarig: Lena, utvärderas efter v44.

Arbetslag 4-6

Aktivitet 1 "Alla ska bli sedda och hörda"

- *Vad?*

Ta alla elever i hand och hälsa godmorgon första lektionen eller vid närvarokontrollen en blick och "koll" på eleven.

Vi belyser också de som ej är här för att visa att de finns ändå.

Övning med att bekräfta alla tillsammans, med eleverna.

Ringsamtal.

Hemlig kompis

Värderingsövning fyra hörn

- *Varför?*

Alla ska bli sedda av vuxen minst en gång/dag; Elever kommer in i klassrummet med ett större lugn. Eleverna ska se varandra.

- *Hur?*

Stå i dörren och inte låta någon passera utan att ta i hand, titta i ögonen och säga godmorgon eller titta alla i ögonen under närvaron.

För oss själva ha ett antal i elever i huvudet som vi ger extra fokus under dagen för att inte missa någon.

Vi gör alla en eller flera övningar i klasserna med fokus på att alla finns och är med i gruppen.

Vi ska genomföra minst två ringsamtal eller gruppsamtal. Ett utifrån rollspel och ett utifrån verkligheten.

Ingrid informerar om ringsamtalets modell.

- *Vem?*

Gäller hela klassen.

- *Ansvarig?*

Den pedagog som ansvarar för dagens första pass.

- *När?*

Varje morgon hela läsåret.

- *Mål?*

Alla ska bli sedda minst en gång om dagen.

Starta dagen med ett lugn då elever kliver in i klassrummet

- *Hur utvärdera?*

Enkät till eleverna. Tycker de att vi når våra mål? Upplever de detta som något bra eller ej?

Upplever de någon skillnad i dagens uppstart med hälsning i dörren jämfört med de gånger de ej har det eller jämfört med förra läsåret?

Skillnad mellan klasser? Varför isf?

Aktivitet 2 “Bättre språkbruk”

- *Vad?*

Tre hjärtan att fylla med guldstjärnor

Lappar som symboliserar en känsla av tex rasten

Information och samtal om kränkningar

Information och samtal om konflikthantering

Ringsamtal - se ovan

Var sin rastlek att introducera då man är rastlek för att byta fokus

- *Varför?*

Vi upplever att det är en hel del fula ord och kommentarer mellan eleverna.

- *Vem?*

Gäller hela år 4-6 på olika sätt.

- *Hur?*

I klassrummet sätter vi upp tre hjärtan att fylla med guldstjärnor för fina handlingar under raster. (Ingrids modell) De som upplever att de fått ta emot en fin handling (år 4 och 5).

Alla elever får ha tre lappar med olika färger som symboliserar bra, mellan och dåligt. Dessa kan användas efter en rast eller aktivitet för att alla ska få "säga" sin åsikt. Dessa kan diskuteras eller lyftas senare under en lektion då händelserna lagt sig (år 4 och 5).

Information och konsekvensprat om vad som händer vid kränkningar (år 6).

Vi informerar om hur konflikthantering och hur det fungerar och hur vi försöker lösa dem.

- *Ansvarig?*

Ingrid och Lene sätter upp tre hjärtan.

Petter och Leena genomför information och samtal med år 6.

- *När?*

Innan höstlovet ska detta vara genomfört.

- *Mål?*

Att fler positiva handlingar ska belysas.

- *Hur utvärdera?*

Vi diskuterar hur de olika verksamheterna har gått i de olika klasserna och hur uppgifterna/lektionerna tas emot.

Arbetslag 7-9

Mål 1: Att systematiskt kunna följa upp elevernas upplevelser av trivsel och trygghet .

Aktivitet: Inför läsåret 17/18 vill vi införa en trivselenkät bland eleverna. Den ska vara återkommande varje år v. 43. Enkäten skall ta upp frågor som gäller hur eleverna mår på skolan, huruvida de känner sig sedda, hörda och delaktiga.

Huvudansvarig: Detta behöver diskuteras beroende på om enkäten ska göras för 7-9 eller för hela skolan.

Uppföljning/utvärdering: Sker genom att "sjösätta" införandet/genomförandet av Trivselenkäten v.43 -2017

Mål 2: Alla elever i 7-9 skall vara medvetna om att vi har en plan mot kränkande behandling och förstå vad den innebär och varför vi har den. Vi pedagoger behöver lära oss mer om hur man skapar mer ansvar och samarbete hos elever. För att vi ska kunna arbeta med planen på ett initierat sätt bör vi pedagoger ha god kännedom om framgångsrika metoder vid sådant arbete.

Aktivitet: 1. Alla pedagoger i 7-9 skall läsa in sig på olika framgångsrika arbetssätt med plan mot kränkande behandling, elevansvar, samarbete och inkludering. Vi kommer fram till en metod/arbetssätt att använda tillsammans genom diskussion.

2. Konkretisera planen. Vad betyder kränkning? Vi arbetar med planen mot kränkande behandling med eleverna enligt det arbetssätt vi kommit överens om i steg 1.

Huvudansvarig:

Uppföljning/Utvärdering: Aktivitet 1 utvärderas i laget v.16. aktivitet 2 utvärderas i vår enkät som nämns i mål 1.

Mål: Att eleverna skall utveckla sin förmåga att samarbeta. Och känna ett gemensamt ansvar för att vi alla ska trivas på vår skola.

Aktivitet: Alla 7-9 klasser får en kompisklass som man under en temadag/vecka jobbar med där man kan diskutera kränkningar/ planen mot kränkande behandling, exempelvis göra en film i grupper där man belyser planen.

Huvudansvarig:

Uppföljning/Utvärdering: Vi låter eleverna utvärdera digitalt under v.6.

Rutiner för akuta situationer

Policy

På Hallenskolan gäller nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. All personal har gemensamt ansvar för detta arbete. Allas elever är allas ansvar. Detta visar sig genom att all personal är vaksam och är språkrör när de får kännedom om att någon elev för illa.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Det finns rastvärdar

På arbetslagsmöten ges det tid till att samtala om elever, grupper och situationer.

När personal känner oro förs det samtal med elev, vårdnadshavare och annan personal

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

I första hand ska elever och föräldrar vända sig till elevens mentor, men vid behov kan förälder och elev vända sig till annan personal på skolan som de känner förtroende för.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

På Mölndals stads intranät ligger arbetsgång, från det att man får "kännedom" om misstanke om kränkning till och med "Avslut" av ett ärende. Under den kursiverade texten är denna arbetsgång konkretiserad och visar hur Hallenskolan följer denna arbetsgång. (Texten från Mölndals stad är kursiverad nedan) bilaga 1

Alla handlingar i ärendet ska diarieföras och bevaras i barnets/elevens akt!

1. Kännedom

Ärenden om kränkande behandling börjar med att personal på skolan får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig kränkt eller trakasserad. Det kan vara barnet/eleven som själv berättar, ett annat barn/annan elev berättar, en förälder berättar eller personalen ser själv något som händer på t.ex. skolgården. Det kan ett annat barn/en annan elev som kränkt men det kan också vara en lärare eller annan personal på skolan.

Alla vuxna har ansvar för alla elever. Alla vuxna i skolan är skyldiga att reagera, utreda och åtgärda händelser så snart de ser eller hör eller via någon annan får kännedom om något som kan vara en kränkande behandling.

2. Anmälan till rektorn

När någon personal har fått kännedom om att ett barn eller en elev känner sig kränkt eller trakasserad ska denne samma dag anmäla detta till rektorn. Om det är förskolechefen eller rektorn som sägs ha varit den som kränker ska anmälan i stället ske till verksamhetschefen direkt. Anmälan kan ske på särskild blankett eller på annat sätt som rektor beslutat. bilaga 2

Anmälan görs på bifogad blankett och information lämnas till rektor. Alla ärenden tas upp i elevhälsoteamet.

3. Anmälan till huvudmannen

Rektorn fått kännedom om att ett barn eller en elev känner sig kränkt eller trakasserad ska

denne samma vecka anmäla detta till huvudmannen, dvs. Skolnämnden. Anmälan ska ske på särskild blankett och en kopia skickas till förvaltningskontoret. Nämnden blir vanligtvis informerad vid kommande nämndmöte. Diarieför och förvara anmälan i elevakten. bilaga 3

4. Utredning

Rektorn är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de anmälda kränkningarna. Denna skyldighet är delegerad till rektorn från nämnden. Rektorn kan delegera uppgiften att utreda till någon i personalen men är alltid själv ansvarig. bilaga 4

Skyldigheten att utreda innebär att samla så mycket information och kunskap kring vad som hänt att man kan bedöma vilka åtgärder som bör vidtas. T.ex. bör man prata med både den som känner sig utsatt och den/de som kan ha kränkt eller trakasserat. I övrigt kan utredningen vara mer eller mindre omfattande beroende på omständigheterna.

På Hallensskolan har alla vuxna skyldighet att reagera och agera. I de flesta fall är det mentor eller den vuxne som ser situationen som påbörjar och slutför utredningen. Vårdnadshavare ska informeras så snart som möjligt.

Konflikt/kränkning elev-elev:

Vuxen samtalar med den elev som känner sig utsatt.

Vuxen samtalar med den/de elever som sägs ha utfört kränkningen.

Dokumentera. Dokumentationen förvaras i elevakten.

Situationen följs upp till dess att man är säker på att situationen har förändrats och den utsatte känner sig trygg.

Rör det sig om en konflikt mellan elever sker arbetet på liknande sätt.

5. Dokumentera utredningen

Dokumentera samtal under utredningen eller gör en skriftlig sammanfattning av vad som framkommit. Var noga med att datera händelser samt notera vilka barn/elever och vuxna personer som är inblandade. Diarieför och förvara i elevakten.

6. Informera berörda vårdnadshavare

Vårdnadshavarna till både det barn/den elev som känner sig utsatt som till det barn/den elev som kan ha kränkt ska informeras. Informera om vad som hänt men även om vad som kommer att hända härnäst. Information till vårdnadshavare bör därefter ske kontinuerligt till dess att ärendet är avslutat.

7. Vidta åtgärder

Med utredningen som grund ska förskolechefen/rektorn bedöma om skolan behöver vidta några åtgärder. Eventuella åtgärder ska leda till att kränkningarna upphör och kan vara både på individ-, grupp- och organisationsnivå. Det kan även vara något barn/någon elev som behöver stöd i att hantera situationen och bearbeta det inträffade eller upplevelsen.

8. Dokumentera åtgärderna

Var noga med att dokumentera vilka åtgärder som skolan vidtar. Detta är nödvändigt för att kunna följa upp om åtgärderna haft önskad effekt. Diarieför och förvara i elevakten.

9. Följ upp och utvärdera åtgärderna

För att kunna se om kränkningarna upphört och inte återkommer måste skolan vara noga med att följa upp ärendet och utvärdera de insatta åtgärderna. Om det visar sig att åtgärderna varit otillräckliga måste förskolechefen/rektorn sätta in andra eller kompletterande åtgärder så att situationen blir varaktigt löst. Uppföljningen av ärendet får inte avslutas förrän det är säkerställt att kränkningarna upphört. Uppföljning med utvärdering bör därför som rutin ske vid upprepade tillfällen.

10. Dokumentera utvärdering och ev. nya åtgärder

Dokumentera vad skolan kommer fram till vid uppföljningarna, dvs. om åtgärderna haft önskad effekt. Dokumentera även de eventuella nya åtgärder som skolan vidtar. Diarieför och förvara i elevakten.

11. Avsluta ärendet

När åtgärderna har haft önskad effekt ska ärendet avslutas. Diarieför och förvara notering om avslut i elevakten.

Arbetsgång vid uppgift om misstanke om vuxnas kränkningar av barn och elever

Skolan följer Mölndals stads arbetsgång vid uppgift om kränkande behandling/trakasserier
Se bifogade dokument

Rutiner för dokumentation

Alla samtal, åtgärder som vidtas och uppföljning dokumenteras skriftligt och förvaras i elevakt. Skolan följer Mölndals stads arbetsgång vid uppgift om kränkande behandling/trakasserier.

Ansvarsförhållande

Rektor har ansvar för att informera och upplysa personal om gällande rutiner. Varje enskild personal har ansvar att följa de rutiner som gäller.

Om det är rektorn som kan ha utsatt barn eller elev för kränkande behandling är det verksamhetschefen som utreder omständigheterna.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook). Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling. Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att

Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen.[trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”. Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar även persons funktionsförmåga som till följd av skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]

- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen. Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]